

svareren er til stede i retten, vil man også fastholde den traditionelle opsætning mest muligt.

Som det er nævnt foran, har man i forsøget ved Retten på Bornholm ikke oplevet det som en ulempe, at forsvareren fysisk ikke var placeret samme sted som arrestanten. Antallet af sager med placering af forsvareren et andet sted end hos arrestanten er dog meget begrænset, og en ufravigelig forudsætning for en sådan placering må være, at den direkte og fortrolige kommunikation mellem arrestanten og forsvareren sikres ved særlige foranstaltninger, f.eks. ved at de begge har mulighed for at gå til et tilstødende lokale (f.eks. det såkaldte vidneafhøringslokale) og derfra tale uforstyrret sammen via en særskilt og ikke overvåget telefon- eller videoforbindelse. På baggrund af Menneskerettighedsdomstolens dom af 13. juni 2007 i sagen *Castravet v. Moldova* vil det også være en forudsætning, at arrestanten og forsvareren har adgang til at udveksle dokumenter i fortrolighed, f.eks. via en opsætning af videoudstyr, der tillader dokumentfremvisning.

Retsplejerådet finder, at en arrestant, der er til stede i retten, altid bør have forsvareren ved sin side. Hvis arrestanten deltager i retsmødet via videoforbindelse, bør retten undtagelsesvis kunne tillade, at forsvareren befinder sig et andet sted end arrestanten. Finder retten det ubetænkeligt, bør forsvareren således kunne være til stede i retten eller deltage via en videoforbindelse fra et sted, der opfylder betingelserne i § 192 for at stille kommunikationsmidler til rådighed for telekommunikation med billede i retssager.

Forsvarerens deltagelse i retsmødet via videoforbindelse fra et andet sted end arrestanten vil dog forudsætte, at det i overensstemmelse med de i pkt. 5.2.2. nævnte forudsætninger er teknisk muligt, at flere aktører deltager i et retsmøde fra forskellige steder med forskellige videoforbindelser. Retsplejerådet bemærker således, at de gennemførte pilotforsøg alene omfatter den situation, hvor arrestanten og eventuelt forsvareren deltager i retsmødet fra samme lokale via én videoforbindelse. I lyset af den hidtidige teknologiske udvikling lægger Retsplejerådet dog til grund, at det er eller inden for overskuelig fremtid vil blive muligt at deltage i videoretsmøder fra flere forskellige steder via flere forskellige videoforbindelser.

### *5.2.5. Hensynet til sagens oplysning og princippet om bevisumiddelbarhed*

Ved fristforlængelser vil der sjældent være tale om afhøringer eller anden bevisførelse, som ikke kan eller skal gennemføres også i forbindelse med en eventuel hovedforhandling. Typisk vil der alene være tale om at oplyse sagen med henblik på at fastslå, om betingelserne for varetægtsfængsling eller anden frihedsberøvende foranstaltning fortsat er opfyldt, og en sådan oplysning af sagen vil normalt kunne foretages helt ukompliceret også i tilfælde af, at retsmødet foregår ved brug af en videoforbindelse.

Hvis arrestanten sigtes for nye og væsentlige lovovertrædelser, som skal indgå i rettens behandling under retsmødet om fristforlængelse, bør arrestanten dog være personligt til stede i retten.

### *5.2.6. Anklagerens deltagelse i retsmødet via videoforbindelse*

Hensynet til en forsvarlig udnyttelse af politiets ressourcer kan tale for en udvidelse af adgangen for anklagere til at deltage i retsmøder via videoforbindelse. I nogle politikredse skal politiets anklagere således jævnligt møde ved retten i en anden by i forbindelse med fristforlængelser, og der vil derfor være mulighed for at spare transporttid, hvis anklagerne kan deltage i retsmøderne via videoforbindelse.

En mere hensigtsmæssig udnyttelse af anklagemyndighedens ressourcer vil dog forudsætte, at anklagerens hovedarbejdssted har det fornødne kommunikationsudstyr. Anklagerens deltagelse i retsmøder via videoforbindelse vil også forudsætte, at det i overensstemmelse med de i pkt. 5.2.2. nævnte forudsætninger er teknisk muligt, at flere aktører deltager i et retsmøde fra forskellige steder med forskellige videoforbindelser.

En arrestant, der er til stede i retten, bør – som nævnt i betænkning nr. 1401/2001 side 353 – have mulighed for at møde ikke bare sin dommer, men også sin anklager ansigt til ansigt. Hensynet til arrestanten ses derimod ikke at være til hinder for, at anklageren deltager i retsmødet via videoforbindelse, hvis arrestanten selv deltager i retsmødet via videoforbindelse. Uanset om anklageren er til stede i retten eller deltager via videoforbindelse, vil anklageren således optræde som et billede på en skærm for arrestanten.